wooden buildings predominated on the plot during the period under discussion and that the first masonry buildings appeared on the plot in the second half of the 17th century. The earliest layer recorded above the sterile soil dates to the mid-16th century.

Stanislav Rutkovski,
Tadas Šimanauskas

Lydos gatvė 7

2018 m. KVP atliko detaliuosius tyrimus naujos vandentiekio bei lietaus nuotekų trasos vietoje sklype 7 Lydos g. 7. 2017–2018 m. Lydos g. 7 / Šv. Mikalojaus g. 9 sklype vyko detalieji tyrimai ir žvalgymai (V. Vingis), ištirtas apie 300 m^2 plotas. Pirmu tyrimų etapu, atliekant žvalgymus minėtame sklype, fiksuoti apie 1,5–2 m storio supiltiniai daugiausia XX–XXI a. sluoksniai su pavieniais XVI(XV)–XVIII a. radiniais: keramika, plokštinių koklių fragmentais. Atlikus žvalgymus, nesuardyto XVII–XVIII a. kultūrinio sluoksnio ruožai rasti Š–ŠR sklypo dalyse, prie buvusių XVII–XVIII a. mūrinių pastatų, pamatų įkasimo vietose. Taip pat ŠV sklypo dalyje aptiktas XVIII a. datuojamo mūro sienos fragmentas, Š dalyje – XVI a. Antruoju etapu kovo mėnesį sklype ištirtas likęs anksčiau netirtas plotas – 49 m^2. Rūsio viduje žvalgytas 34,75 m^2 plotas. Vykdant detaliuosius tyrimus ištirtas 1 1x1 m dydžio (1 m^2) kasinys ir 1 2,5x2,5 m dydžio (6,25 m^2) kasinys. Iš išorinės mūrinio rūsio pusės ištirtas 7 m^2 plotas. Iš viso antru etapu detaliaisiais tyrimais ištirtas 14,25 m^2 plotas (*ATL 2017 metais*, 2018, p. 495–498).

2014 m. detaliuosius tyrimus sklype Lydos g. 7 atliko L. Kvizikevičius. Iš viso ištirtas 50 m^2 plotas ir papildomai atidengta 4 m^2 dydžio 2001 m. tyrimų ploto dalis bei čia buvęs XVIII a. vidurio mūrinio pastato pamatinės dalies fragmentas. Kultūrinis sluoksnis – 2,7–2,8 m storio, datuotas XVII–XIX a. (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 428–431).

2001 m. V. Daminaitis kasinėjo buvusio pastato rūsių vietose. Tyrimų metu Šv. Mikalojaus g. 11 sklype buvo iškastas apie 48 m^2 plotas. Kultūrinio sluoksnio storis siekė 2–3,8 m. Surasta XV–XVII a. buitinių keraminių indų, koklių fragmentų. P ploto pusėje 10–30 cm gylyje atidengta XVIII a. pabaigos – XIX a. pradžios pastato pamatų liekanų. Ploto Š dalyje atidengtos XVI a. pastato ir XVIII–XIX a. jo priestatų liekanos (*ATL 2001 metais*, 2002, p. 180–181).

Numatytos naujos vandentiekio bei lietaus nuotekų trasos vietoje tyrimai vyko dviem etapais. Pirmuoju etapu atlikti žvalgomieji tyrimai, ištirtas vienas šurfas (bendras plotas 2 m^2), antruoju – detalieji tyrimai (iš viso 18 m^2).

Šurfas 1 tirtas sklypo Š dalyje, šalia naujai statomo pastato Š sienos. Jame iki 65 cm gylio fiksuoti archeologinės vertės neturintys kultūrinio sluoksnio horizontai, suformuoti XX a. II pusėje – XXI a. Giliau, 65 cm gylyje glūdėjo maždaug 1 m storio juodos spalvos grunto sluoksnis su smėlio ir rudos spalvos grunto intarpais bei buitinės ir statybinės keramikos radiniais, datuojamais XVIII–XIX a. Žemiau, 1,7 m gylyje atidengtas netašytų lauko akmenų grindinio fragmentas, sudarytas iš 15x10, 10x10, 12x8 cm ir panašaus dydžio akmenų.

Grindinys preliminariai datuojamas XVIII a. ir sietinas su sklype XVIII a. stovėjusio namo gyvavimo laikotarpiu. Po grindiniu fiksuotas juodos spalvos grunto horizontas, kuriame aptiktos dvi buitinės keramikos šukės, datuojamos XVI–XVIII a. Šis sluoksnis tęsėsi iki 2,15 m gylio, kuriame atidengtas geltonos spalvos smulkiagrūdis smėlis – įžemis (1 pav.).

Antruoju tyrimų etapu Lydos gatvės sklypo 7 Š dalyje bei važiuojamoje gatvės dalyje vyko

detalieji tyrimai, ištirtos 3 perkasos. Perkasos 1 ir 2 kastos lietaus nuotekų šulinių montavimo vietose. Perkasa 3 kasta naujam vandentiekio vamzdžiui.

Perkasa 1 tirta važiuojamojoje Lydos gatvės dalyje, į Š nuo Lydos g. sklypo 7. Ji 3x2 m dydžio, ilgosiomis kraštinėmis orientuota Š–P kryptimi, bendro 6 m^2 ploto. Tirta iki 2,5 m gylio. Vietos paviršius lygus, dengtas trinkelėmis, po kuriomis fiksuotas smėlio paklotas. Perkasos Š dalyje po minėtu smėlio sluoksniu slūgsojo 1,3 m storio pilkos spalvos piltinės kilmės grunto sluoksnis, kurio apačioje 1,4 m gylyje atidengtas R–V kryptimi orientuotas vandentiekio vamzdis. Šis grunto horizontas datuojamas XX a. ir sietinas su inžinerinių tinklų įrengimo darbais. Giliau glūdėjo 30 cm storio pilkos spalvos gruntas su stambaus žvyro priemaišomis. Žemiau perkasos V dalyje fiksuotas 15–60 cm pločio, 90 cm storio perkasimas, užpildytas juodos spalvos gruntu su smukiomis griuvenomis. Likusioje perkasos dalyje nuo 50 cm gylio glūdėjo sluoksniai, datuojami XVIII–XIX a., ir sietini su tiriamame sklype stovėjusio XVIII a. datuojamo pastato gyvavimo laikotarpiu. Žemiau, 1,2 m gylyje glūdėjo 40 cm storio smėlio sluoksnis. Jis galimai buvo užpiltas XVIII a. siekiant išlyginti žemės paviršių ir pakloti grindinį, kuris aptiktas anksčiau ištirtame šurfe 1. Žemiau, 1,6 m gylyje tiek P, tiek Š perkasos dalyse atidengtas juodos spalvos grunto sluoksnis, preliminariai datuojamas XVII–XVIII a. Jame kultūrinio sluoksnio horizonte aptikta 11 statybinės bei buitinės keramikos fragmentų, iš kurių galima išskirti molinę pypkės galvutę (2 pav.). Po juo perkasoje, 2,2 m gylyje atidengtas geltonos spalvos smulkiagrūdžio smėlio sluoksnis – įžemis (3 pav.). Perkasos centrinėje dalyje fiksuotas 90 cm pločio nuotekų tranšėjos perkasimas, orientuotas R–V kryptimi ir nusitęsęs nuo perkasos R sienelės iki V. Jo apačia nepasiekta. Jis suformuotas XX a. II pusėje tiesiant nuotekynės trasą.

1 pav. Šurfas 1 ir jo Š sienelės stratigrafija. S. Sprindžio nuotr.

Fig. 1. Test Pit 1 and the stratigraphy of its N wall.

2 pav. Perkasoje 1 rasta molinės pypkės galvutė. T. Šimanausko nuotr.

Fig. 2. A clay pipe head discovered in Trench 1.

Perkasos P dalyje įžemyje, 2,4 m gylyje fiksuota *duobė 1*. Ji ovalios formos, 1 m ilgio ir 40 cm pločio, užpildyta pilkos spalvos gruntu su smėlio priemaišomis be radinių. Šlaitai nuožulnūs, dugnas pasiektas 2,75 m gylyje. Kadangi duobėje nerasta jokių radinių, jos datavimas ir susiformavimo aplinkybės neaiškios.

Perkasa 2 tirta Lydos gatvės sklypo 7 ŠV dalyje, P kelkraštyje, į P nuo perkasos 1. Ji 3x2 m dydžio, ilgosiomis kraštinėmis orientuota R–V kryptimi, bendro 6 m^2 ploto. Tirta iki projektinio 1,9–2 m gylio. Vietos paviršius nežymiai

3 pav. Perkasos 1 PR sienelės stratigrafija. A. Šležo nuotr.

Fig. 3. The stratigraphy of the SE wall of Trench 1.

nuolaidėja V kryptimi, dengtas rudos spalvos gruntu. Perkasos R dalyje, kuri buvo arčiau naujai statomo pastato pamatų, fiksuotas 1–1,2 m storio piltinės kilmės smėlio sluoksnis, supiltas vykdytų statybų metu. Likusioje perkasos dalyje iki projektinio 2 m gylio glūdėjo piltinės kilmės pilkos spalvos grunto horizontas su statybinėmis griuvenomis bei įvairiomis XX a. II pusės – XXI a. šiukšlėmis. Įžemis perkasoje nepasiektas.

Perkasos Š dalyje 20 cm gylyje atidengtas 1,7 m aukščio (apačia nepasiekta), 90 cm pločio ir 1,5 m ilgio (tęsėsi už perkasos ribų) mūro fragmentas *M1*, sudarytas iš gelsvos spalvos plytų, rištų rupiu kalkių skiediniu. Plytos 26x15x6 cm ir panašaus dydžio. Mūre fiksuota arkinė konstrukcija, po ja – 1,1x1 m dydžio užmūryta anga. Perkasoje atidengtas mūro fragmentas preliminariai datuojamas XVIII–XIX a., tačiau dėl radinių stokos tikslesnis jo datavimas nenustatytas.

4 pav. Perkasos 3 bendras vaizdas ir R sienelės stratigrafija. A. Šležo nuotr.

Fig. 4. General image of Trench 3 and the stratigraphy of its E wall.

Perkasa 3 tirta važiuojamojoje Lydos gatvės dalyje, į Š nuo Lydos gatvės sklypo 7 ir į R nuo perkasos 1. Ji 4x1,5 m dydžio, ilgosiomis kraštinėmis orientuota R–V kryptimi, bendro 6 m^2 ploto. Tirta iki projektinio 1,6–1,8 m gylio (4 pav.). Vietos paviršius nežymiai nuolaidėja P kryptimi, dengtas trinkelėmis. Po jomis glūdėjo 10 cm storio smėlio paklotas, po kuriuo fiksuotas apie 20 cm storio smulkaus žvyro sluoksnis. Giliau perkasos Š dalyje iki projektinio gylio slūgsojo juodos spalvos piltinės kilmės grunto horizontas, kuriame 1,3 m gylyje atidengtas R–V kryptimi orientuotas vandentiekio vamzdis. Piečiau fiksuotas užpiltas smėliu 60 cm pločio nuotekynės trasos tranšėjos perkasimas. Perkasos P dalyje fiksuotas perkasimas, suformuotas anksčiau vykdytų žvalgomųjų tyrimų metu, kasant šurfą 1. Likusioje perkasos dalyje iki 0,8–1,5 m gylio slūgsojo kultūrinio sluoksnio horizontai, suformuoti XX a. II pusėje. Giliau, 0,8–1,5 m gylyje fiksuotas juodas gruntas, plonėjantis Š kryptimi, datuojamas XVIII–XIX a. ir sietinas su tiriamame sklype stovėjusio XVIII a. datuojamo pastato gyvavimo laikotarpiu. Jame taip pat rasta 14 buitinės keramikos fragmentų. Įžemis perkasoje nepasiektas.

Tyrimų metu iš viso aptikti 44 radiniai, datuojami XVII–XIX a. Didžiąją jų dalį (42 vienetai) sudaro buitinės keramikos fragmentai. Likę 2 – koklių fragmentai.

Lydos St. 7

In 2018, KVP conducted an investigation on the plot at Lydos St. 7. The first stage saw the excavation of one test pit (a total of 2 m^2) down to sterile soil, the second three trenches (a total of 18 m^2). A cultural layer with three horizons was recorded. The first horizon ran down to a depth of 60 cm and dates to the 20th–21st centuries. Below it lay an approximately 1 m thick cultural layer horizon dating to the 18th–19th centuries, the period when the 18th-century building discovered during an earlier investigation stood on the excavated plot. The bottom part of the cultural layer, which lay at a depth of 1.7–2.3 m, formed prior to the construction of the 18th-century building and should be connected with the initial period of the plot's development, i.e. the 16th–18th centuries (Fig. 1).

Cobblestone paving preliminarily dating to the 18th century and connected to the period the 18th-century house stood on the plot was discovered at a depth of 1.6 m in Test Pit 1 during the investigation. A 1.7 x 1.5 x 0.9 m masonry wall fragment preliminarily dated to the 18th–19th centuries was unearthed in the N part of Trench 2 (Figs. 3, 4). Sterile soil, i.e. fine yellow sand, was reached only in Test Pit 1 and in Trench 1 at a depth of 2.2–2.3 m. 44 fragments of local structural ceramics and household pottery dating to the 17th–19th centuries were discovered during the investigation (Fig. 2)

Stanislav Rutkovski

Maironio gatvė 19

KVP ties Maironio g. 19 pastatu vykdė detaliuosius tyrimus – iki projektinio 3 m gylio ištyrė 45 m^2 dydžio plotą. Maironio g. 19 pastate ir Maironio gatvės važiuojamosios dalies esančiame įvažiavime į kiemus buvo vykdomi naujos vandentiekio kameros statybos darbai. Nors ji suprojektuota iš dalies senosios kameros vietoje, tačiau 2018 m. pavasarį vykdant žvalgymus (M. Jurgauskaitė) šioje vietoje fiksuotas vertingas kultūrinis sluoksnis, dėl kurio vandentiekio kameros įrengimo darbai laikinai sustabdyti, kol bus atlikti detalieji tyrimai.

Pradedant formuoti 9x5,2–5,5 m dydžio tyrimų plotą, pirmiausia mechanizuotai paša-